

de mindre Provinsbyer at faa Kommunen til at give $\frac{3}{5}$, medens Staten giver $\frac{2}{5}$, der maa altsaa foretages en anden Ordning. Ved disse Skoler er desuden at bemærke, at de, ogsaa Gymnasieskolerne, er inde under den administrative Ordning, som vi har for Folkeskolen, saaledes at disse Skoler sorterer under Præst og Provst, og dette Tilsyn er et for den højere Skole ganske uadækvat Tilsyn, ogsaa her maa der vistnok ske en Ordning i Overensstemmelse med, hvad der formentlig vil ske i Storkøbenhavn. For at søge at komme til et Resultat angaaende disse Skoler har vi haft et Møde i Undervisningsministeriet, idet der har været tilkaldt Repræsentanter baade for Gymnasieskolerne i de Byer, der nu har kommunale Gymnasier, og for Byraadene. Vi kom imidlertid ikke til noget bestemt Resultat, men der foreligger dog saadanne Udtalelser, at man har et lille Grundlag for at komme til en Ordning paa dette Omraade.

Alt dette drejer sig kun om en Ordning af den højere Skole, en Ordning, der endda, som den foreligger nu, nærmest kun er en Ordning i økonomisk Henseende. Hele det egentlige Undervisningsspørgsmaal, det pædagogiske Spørgsmaal, ligger jo endnu stille, og Folkeskolen har vi saa godt som slet ikke rørt ved. Det, som er det uheldige i vor samlede Skoleordning i Øjeblikket, hvilket er kommet meget stærkt frem under Finanslovbehandlingen fra forskellige Sider og stadig kommer frem, hvor vore Skoleforhold kommer paa Tale Landet over, er Forholdet mellem Folkeskolen og den højere Skole, og navnlig Mellemløbet, den nuværende Mellemskole. Der klages fra alle Sider og vistnok med Rette over, at Folkeskolen bliver tilsidesat, idet Mellemskolen, der nu kun har Udgang til Gymnasiet og derigennem til Universitetet og ogsaa Polyteknisk Lærestanstalt, ligesom tager de bedste Elever og lader Folkeskolen staa tilbage med de daarligste. Dette afføder endelig ogsaa et Spørgsmaal, som har været fremme, idet et Medlem under denne Forhandling har draget det stærkt frem, nemlig Spørgsmaalet om de to Arter af Lærere: Seminarister og cand. magteri. Det er ogsaa et stort Kampspørgsmaal, og det har i Ministeriet vist sig umuligt at ordne Forholdet mellem dem. Det er de to vanskeligste Spørgsmaal for Øjeblikket med Hensyn til Bevarelsen af det, man kalder en Enhedsskole her i Landet. Enhver, som har fulgt den Forhandling, der har været ført her og andetsteds, vil faa det Indtryk, at vore Skoleforhold her til Lands befinder

sig i et Kaos, i et Virvar for Øjeblikket, og at ganske særlig Folkeskolen er i en meget daarlig Forfatning — den højere Skole har jo faaet til en vis Grad en Ordning i 1903, selv om den ikke er tilfredsstillende. Derfor mener jeg, at det er ganske nødvendigt at faa nedsat en stor Skolekommission — det har jeg for Resten ment i flere Aar, men det er ikke lykkedes at gennemføre Tanken —, en Kommission altsaa, der kan tage det samlede Skolevæsen under Overvejelse.

Jeg takker paa Forhaand for den Velvillie, der er vist af adskillige Medlemmer, som har talt om denne Sag. Ogsaa Venstre, som tidligere har været uvilligt, synes nu at vise Velvillie overfor den. Det ærede Medlem fra Assens (Klaus Berntsen), som ganske vist har været reserveret, har dog vist sin Velvillie, og jeg haaber, at vi ogsaa i dette ærede Medlem skal faa en meget ivrig Medarbejder i denne Sag. Jeg vil om denne Skolekommission sige, at jeg er enig i, at den maa nedsættes ved Lov, den kan ikke nedsættes administrativt, og det er min Agt i dette Efteraar at fremsætte et Lovforslag derom. Sammensætningen af Skolekommissionen, som jeg ikke skal komme nærmere ind paa, maa naturligvis ogsaa være saaledes, at Rigsdagen repræsenteres deri, der maa være en ligelig Repræsentation for alle Rigsdagens 4 Partier, dog vil det være nødvendigt — man kan ikke forlange andet —, at der ogsaa i Kommissionen er Repræsentanter for de forskellige dels Skolearter, dels Lærestalter, som der er Tale om, altsaa Repræsentanter for Folkeskolen, for de højere Almenskoler og Repræsentanter for Seminarierne, baade Statsseminarier og Privatseminarier og lignende. Det vil da ikke kunne undgaas, at denne Kommission bliver en ret stor Kommission. I Almindelighed er jeg ikke Tilhænger af store Kommissioner — det har vist sig, at en Masse smaa Udvalg, vi i min Ministertid har haft i Ministeriet, har arbejdet udmærket —, men i en stor Sag som denne er jeg ikke saa bange for en stor Kommission og det navnlig af den Grund, at jeg vil anse det for ret nødvendigt, at denne Kommission, deler sig i to Afdelinger. Der maa være en Afdeling, som ganske særlig tager Folkeskolen med, alt, hvad dertil hører, under Behandling. Det er for mig det store Spørgsmaal, for det er der, Mangelen i vort samlede Skolevæsen er; det skal jeg komme nærmere ind paa. Og saa maa der være en Afdeling for det højere Skolevæsen. De to Afdelinger skal naturligvis bevare Forbindelsen og ogsaa have Fællesmøder, men dog saaledes, at det